

Biuletyn Informacyjny

Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych

Nr 3/2004 (5)

Opinie Rady Prawnego KIDL

Opinia w sprawie wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego przez lekarza ze specjalizacją

Zgodnie z art. 6 pkt 2 ustawy o diagnostyce czynności diagnostyczne może wykonywać lekarz posiadający prawo wykonywania zawodu lekarza i specjalizację w dziedzinie przydatnej w diagnostyce laboratoryjnej. Prawo wykonywania czynności diagnostycznych nie jest równoznaczne z wykonywaniem zawodu diagnosty. W tym celu lekarz ze specjalizacją zgodnie z art. 7 pkt 3 i art. 9 ustawy o diagnostyce winien uzyskać wpis na list diagnostów i otrzymać z KRDL stwierdzenie prawa wykonywania zawodu diagnosty.

Lekarz dopiero odbywający specjalizację w trybie określonym w § 7 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6.08.2004r w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy stomatologów /Dz.U nr 83 poz 905/ - zwanym rezydenturą nie jest jeszcze uprawnionym do samodzielnego wykonywania czynności diagnostycznych i poboru materiału do badań diagnostycznych. Czynności te lekarz rezydent może zgodnie z § 17 ust 2 pkt 4 i 5 wykonywać pod bezpośrednim nadzorem kierownika specjalizacji. Nie może więc być mowy o samodzielnym poborze materiału do badań i autoryzowaniu oraz interpretacji wyników badania do chwili uzyskania specjalizacji.

Z chwilą uzyskania specjalizacji będzie mógł wykonywać wszystkie czynności diagnostyczne samodzielnie z zastrzeżeniem jednak, że czynności te będą wykonywane w jednostce organizacyjnej zatrudniającej lekarza specjalistę. W przypadku gdy lekarz specjalista zechce samodzielnie wykonywać badania poza jednostką zatrudniającą go - będzie musiał założyć własne laboratorium w formie niepublicznego zoz-u i zarejestrować go w Urzędzie Wojewody a nadto uzyskać w KRDL wpis na list diagnostów i prawo wykonywania zawodu diagnosty. Takie wykonywanie zawodu diagnosty wymaga przynajmniej do dwóch samorządów zawodowych i opłacania składki w obu Izbach.

Opinia w sprawie możliwości zatrudnienia w laboratorium diagnostycznym na stanowisku technika analityka osoby posiadającej tytuł technika chemika.

W § 7 ust 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3.03.2004r w sprawie wymagań jakim powinno odpowiadać medyczne laboratorium diagnostyczne /Dz.U nr 43 poz 408/ i w załączniku do tego rozporządzenia wyrażone określono, że technikiem analitykiem może być wyłącznie osoba posiadająca tytuł technika analityka. Natomiast лаборant może posiadać inne wykształcenie jedynie pod warunkiem, że w dniu wejścia w życie tego rozporządzenia był zatrudniony na tym stanowisku w laboratorium. Nie dotyczy to jednak techników chemików.

Technik chemik zatrudniony w laboratorium w dniu wejścia w życie art. 6 ustawy z dnia 28.08.2003r nowelizującej ustawę o diagnostyce laboratoryjnej tj w dniu 3.10.2003r mógł nadal wykonywać ten zawód. Wskazując, że rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29.03.1999r w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych stanowiskach w zoz /Dz.U nr 30 poz 300/ ustala, że osoby, które w dniu wejścia w życie tego rozporządzenia nie posiadały kwalifikacji ustalonych w załączniku mogły być zatrudnione na dotychczasowym stanowisku a do dnia 21.04.2004r. Reasumując - skoro ustawa nowelizująca ustawę o diagnostyce w art. 6 potwierdziła prawa nabyte do zatrudnienia na stanowisku technika analityka

techników chemików /gdy jeszcze w dniu wejścia w życie nie upłynął termin uzupełnienia kwalifikacji wskazany w rozporządzeniu z 1999r/ to biorąc pod uwagę, że akt normatywny w formie ustawy ma wyższy rangę niż akty wykonawcze a nadto jest czasowo późniejszy niż rozporządzenie ograniczające czas zatrudnienia na określonym stanowisku - to w chwili obecnej brak podstaw do stosowania z mocy prawa wypowiedzenia umów o pracę technikom chemikom zatrudnionym jeszcze przed 1999r na stanowisku technika analityka. Nie oznacza to jednak braku możliwości dla pracodawcy wypowiedzenia zmieniającego lub rozwijającego umów o pracę z przyczyn organizacyjnych lub konieczności zatrudnienia osób o wyższych kwalifikacjach ale na zasadach dopuszczalnych przez Kodeks pracy.

Opinia w sprawie uprawnień pielęgniarek i położnych do pobierania od pacjentów materiału do badań diagnostycznych /laboratoryjnych/.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3.11.2004r w sprawie wykazu zabiegów i czynności polegających na pobraniu od pacjentów materiału do badań laboratoryjnych /Dz.U nr 247 poz 2481/ nie obejmuje uprawnień pielęgniarek i położnych w tym zakresie. Uprawnienia te wynikają bowiem z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2.09.1997r w sprawie zakresu wadliwych zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych wykonywanych przez pielęgniarkę, położnicę samodzielnie bez zlecenia lekarza /Dz.U nr 116 poz 750/.

W § 1 pkt 2 lit c i d i w § 4 pkt 2 oraz w załączniku nr 1 i nr 3 do w/w rozporządzenia są wyszczególnione rodzaje badań diagnostycznych i rodzaje materiałów pobieranych od pacjenta przez pielęgniarkę i położnicę do badań laboratoryjnych.

Opinia w sprawie opłacania składki członkowskiej w KIDL przez osobę, której np. zmieniono stanowisko pracy z kierownika na starszego asystenta.

Uchwała KRDL z dnia 12.06.2003r nr 21/2003 wskazuje w §1, że zawieszają się na wniosek diagnosty pobieranie składki w sytuacji gdy ten diagnosta utracił pracę - na okres braku zatrudnienia w zawodzie diagnosty. Wypowiedzenie z dnia ... stosunku pracy ze skutkiem na dzień ... jest wypowiedzeniem zmieniającym z tym samym stanowiska kierowniczego w laboratorium na starszego asystenta w tym samym laboratorium. Zgodnie z pkt 1 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia ... w sprawie wymagań jakim powinno odpowiadać medyczne laboratorium diagnostyczne /Dz.U nr 43 poz 408/ starszy asystent zatrudniony w laboratorium winien posiadać tytuł diagnosty oraz tytuł specjalisty w dziedzinie przydatnej do wykonywania czynności diagnostycznych. Wypowiedzenie powyższe nie jest więc decyzją o rozwiązaniu stosunku pracy, a jedynie zmianą stanowiska, na którym wymagane jest posiadanie prawa wykonywania zawodu diagnosty. Nie może natomiast zastosować tu przepisu § 1 uchwały nr 21/2003 KRDL i diagnosta nadal ma obowiązek opłacania składki członkowskiej.

Opinia w sprawie samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej przez lekarza na rezydenturze.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6.08.2001r w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy stomatologów /Dz.U nr 83 poz 905/ wskazuje w § 6 ust 1 pkt 13 w związku z § 3 ust 1 pkt 2 lit f, że lekarz odbywający specjalizację powinien mieć zapewnione pełnienie

dy urów medycznych samodzielnych lub towarzyszących w liczbie określonej programem danej specjalizacji nie mniejszej niż trzydzieści w miesiącu.

Harmonogram dyurów ustala zgodnie z § 17 ust 2 pkt 6 w/w rozporządzenia kierownik specjalizacji. Do obowiązków kierownika specjalizacji na podstawie § 17 ust 2 pkt 4 i 5 tego rozporządzenia należy również bezpośredni nadzór nad wykonywaniem przez lekarza na rezydenturze zabiegów diagnostycznych objętych programem specjalizacji - do czasu nabycia przez tego lekarza umiejętności samodzielnego wykonywania czynności.

Ponieważ zgodnie z art. 6 pkt 2 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej czynności diagnostyki laboratoryjnej może wykonywać lekarz posiadający specjalizację - to w ramach odbywanej specjalizacji lekarza na rezydenturze w czasie planowych dyurów medycznych nie może samodzielnie wykonywać czynności diagnostyki, a dyur winien mieć formę dyurów towarzyszących.

Opinia w sprawie przyklinicznego laboratorium naukowego.

Art. 1 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 27.07.2001r./t.j. Dz.U nr 144 z 2004r. poz 1429/ o diagnostyce laboratoryjnej wskazuje, że ustawa ta ma zastosowanie wyłącznie do medycznych laboratoriów diagnostycznych.

Jeżeli więc przykliniczne laboratorium nie wykonuje badań diagnostycznych dla określonego pacjenta a jego działalność naukowa i dydaktyczna nie dotyczy diagnostyki - nie ma podstaw prawnych do dokonania rejestracji tego laboratorium w KRDL.

Opinia w sprawie wymagań dot. kwalifikacji kierownika laboratorium diagnostycznego.

Sprawę wymagań kwalifikacyjnych kierownika laboratorium diagnostycznego reguluje obecnie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3.03.2004r./Dz.U nr 43 poz 408/. Przepisy weszły w życie z dniem 30.03.2003r. W § 6 powyższego rozporządzenia wskazano, że kierownikiem laboratorium jest osoba, która posiada tytuł specjalisty zgodny z profilem laboratorium.

Przepis ten w powiązaniu z treścią art. 18 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej, uprawniającego wyłącznie diagnostę laboratoryjnego do kierowania laboratorium stawia dodatkowe wymagania wobec diagnosty w zakresie specjalizacji.

Od dnia wejścia w życie przepisów odnoszących się do kwalifikacji kierownika medycznego laboratorium diagnostycznego wcześniej nie posiadały mocy.

Opinia w sprawie wymogu przedkładania przy składaniu wniosku o wpis na list diagnostów za wiadczenia o stanie zdrowia.

Art. 7 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej w brzmieniu nadanym nowelizacją z 2003r. określa enumeratywnie jakie wymagania musi spełniać diagnosta laboratoryjny. Wymienia m.in. wpis na list diagnostów oraz posiadanie odpowiedniego stanu zdrowia.

Art. 9 tej ustawy doprecyzowuje w jaki sposób można uzyskać wpis na list diagnostów a tym samym uzyskać prawo wykonywania zawodu diagnosty. Bez posiadania wpisu nie można wykonywać zawodu.

Oba przepisy ustawy są ze sobą powiązane i nie ma między nimi sprzeczności. Diagnosta wg art. 7 musi posiadać odpowiedni stan zdrowia a art. 9 wskazuje, że potwierdzeniem tego faktu jest za wiadczenie lekarskie. KRDL ma więc prawo dać od wnioskodawcy chcącego uzyskać wpis na list diagnostów odpowiedniego za wiadczenia. Brak tego za wiadczenia stanowi podstawę odmowy wpisu do czasu uzupełnienia wniosku o ile są spełnione pozostałe wymagania określone w art. 7 i art. 9 ustawy/. Za wiadczenia należy dać od wszystkich osób ubiegających się o wpis na list bez względu na to czy jest to tryb nowy czy stary gdyż wymóg odpowiedniego stanu zdrowia był zapisany również w art. 7 przed nowelizacją ustawy o diagnostyce.

Opinia w sprawie wymogów kwalifikacyjnych na stanowisku młodszego asystenta w laboratorium diagnostycznym (jeden z wybranych przykładów).

Zgodnie z art. 74 ustawy o diagnostyce - osoby, które w dniu wejścia w życie tej ustawy spełniały warunki określone w art. 73 mogły ubiegać się o wpis na list diagnostów w okresie 2 lat od daty wejścia w życie tej ustawy tj. do 2.10.2003r. Mgr. Biologii miał więc prawo uzyskać wpis w tym okresie na list diagnostów i to niezależnie od faktu, czy w chwili składania wniosku był zatrudniony w laboratorium ponieważ art. 73 ust 2 ustawy wymagał, aby osoba, która ma przerwę dłuższą niż dwa lata wykazała, że wykonywała świadczenia diagnostyczne nieprzerwanie przez 5 lat i nie nabyła praw emerytalnych. Zapis ten nie wskazywał jak należy obliczać ten nieprzerwany okres pięcioletni a więc wystarczy udokumentować jakikolwiek okres przed wejściem w życie ustawy. Zainteresowana ... posiada wykształcenie wyższe i dyplom mgr biologii oraz udokumentowany okres pracy w laboratorium w latach 1987-1998 w Bez przeszkód mogła uzyskać wpis na list diagnostów do dnia 2.10.2003r.

Nie dokonanie wpisu w tym terminie uniemożliwia obecnie po nowelizacji ustawy o diagnostyce z dnia 28.08.2003r. wpisanie jej na list diagnostów gdy nie spełnia ona nowych wymogów kwalifikacyjnych określonych art. 7 pkt 1-5 ustawy o diagnostyce. Brak wpisu na list nie oznacza jednak niemożliwość wykonywania czynności diagnostycznych określonych w art. 2 pkt 1 - 3 ustawy o diagnostyce, które to czynności mogą wykonywać osoby wskazane w art. 6a ust 1 pkt 3 a więc również mgr biologii - ale pod nadzorem diagnosty laboratoryjnego. Zatrudnienie takiej osoby na stanowisku mł. asystenta lub technika analityki reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3.03.2004r./Dz.U nr 43 poz 408/.

Stosownie do pkt 31 załącznika do rozporządzenia mł. asystent winien posiadać wykształcenie wyższe mające zastosowanie w diagnostyce. Dyplom mgr. biologii odpowiada tym wymaganiom. Od strony formalnej nie ma przeszkód w zatrudnieniu pani ... na takim stanowisku.

Zaznaczam jednak, że pracodawca oceniając kwalifikacje kandydata na określone stanowisko ma prawo brać pod uwagę również ponad 5 letni okres przerwy w wykonywaniu czynności diagnostycznych i uznać, że przerwa ta ma zasadniczy wpływ na możliwość prawidłowego wykonywania zawodu. KRDL nie ma żadnych prawnych kompetencji aby obowiązywać pracodawcę do zmiany decyzji kadrowych.

Opinia w sprawie obowiązku rejestracji laboratoriów diagnostycznych.

Zgodnie z art. 17 ust 1 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej - laboratorium jest zakładem opieki zdrowotnej. Jeżeli jest prowadzone przez osobę fizyczną posiada status niepublicznego zakładu. Podlega tak jak wszystkie pozostałe rejestracji w Urzędzie Wojewody.

Niezależnie od powyższej rejestracji na podstawie art. 19 ust 2 ustawy o diagnostyce i art. 7 ustawy nowelizującej ustawę o diagnostyce laboratoryjnej - podmiot prowadzący laboratorium diagnostyczne ma obowiązek zarejestrować laboratorium w Krajowej Radzie Diagnostów Laboratoryjnych. Laboratoria działające jeszcze przed wejściem w życie ustawy o diagnostyce miały określony termin 12 miesięcy do dokonania wpisu do ewidencji prowadzonej przez KRDL.

Laboratoria nie zarejestrowane w KRDL (pomimo wpisu do rejestru nwoz przy UW/ nie mogą wykonywać czynności diagnostycznych do czasu uzyskania wpisu.

Opinia w sprawie urlopu szkoleniowego dla diagnosty laboratoryjnego odbywającego cego specjalizację .

Zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16.04.2004r. w sprawie specjalizacji i uzyskiwania tytułu specjalisty przez diagnostów laboratoryjnych /Dz.U nr 126 poz 1319/ diagnosta może uzyskać od pracodawcy urlop bezpłatny na czas odbywania specjalizacji lub urlop szkoleniowy niezbędnym do zrealizowania części lub całości programu specjalizacji.

Przepis nie określa wymiaru tego urlopu ani nie ustala obowiązku udzielenia go przez pracodawcę a jedynie daje mu prawo. Wszystkie uprawnienia dotyczące odbywania specjalizacji wien pracownik ustali z pracodawcą w formie umowy przed rozpoczęciem specjalizacji.

Jeżeli nie uzgodniono prawa do urlopu szkoleniowego, a pracownik wykorzystał własny urlop wypoczynkowy na cele specjalizacji może jedynie zwrócić się do pracodawcy aby uznał w drodze porozumienia poprzedni urlop za szkoleniowy.

Jednakże pracodawca może odmówić przeprowadzenia takiej zamiany i pracownik nie będzie miał podstawy prawnej do domagania się uznania poprzedniego urlopu za urlop szkoleniowy.

Opinia w sprawie kierowania laboratorium diagnostycznym.

Zgodnie z art. 18 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej uprawnienia do kierowania laboratorium diagnostycznym mają osoby posiadające prawo wykonywania zawodu diagnosty.

Kierowanie oznacza nie tylko wykonywanie czynności organizacyjnych ale również nadzór nad fachowym wykonywaniem czynności diagnostycznych. Technik /analityk/ na podstawie art. 6a ustawy o diagnostyce posiada uprawnienia do wykonywania określonych w art. 2 tej ustawy czynności diagnostycznych ale bez prawa autoryzowania wyników badań. Nie może więc sprawować kontroli i nadzoru nad czynnościami innych pracowników laboratorium.

Powierzenie osobie nie mającej prawa wykonywania zawodu diagnosty kierowanie jednostką organizacyjną, z którą jest pracownia patomorfologii podlegająca przepisom dotyczącym laboratoriów diagnostycznych narusza przepisy ustawy o diagnostyce laboratoryjnej, przepis § 7 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 marca 2004r w sprawie wymagań, jakim powinno odpowiadać medyczne laboratorium diagnostyczne /Dz.U nr 43 poz 408/ oraz § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2000r w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać osoby na stanowiskach kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej /Dz.U nr 44 poz 520 ze zm./.

Opinia w sprawie udostępniania dokumentacji medycznej.

Wyniki badań są zaliczane do kategorii dokumentacji medycznej wewnętrznej lub zewnętrznej w zależności od jednostki zlecającej wykonanie badania. Jeżeli laboratorium wykonuje badania na zlecenie innego ZOZ-u i przekazuje wyniki tej jednostce wówczas te wyniki mogą być udostępniane pacjentowi tylko przez ZOZ, a nie przez laboratorium wykonujące badania gdy stanowi one dokumentację wewnętrzną indywidualną.

Sprawy udostępniania pacjentom dokumentacji indywidualnej regulują przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10.08.2001r w sprawie rodzajów dokumentacji medycznej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania /Dz.U nr 88 poz 966/.

W § 53 ust 1 i 2 tego rozporządzenia ustalono, że dokumentacja wewnętrzna indywidualna lub zbiorcza udostępniana jest pacjentom lub uprawnionym osobom za pośrednictwem lekarza prowadzącego.

Opinia w sprawie okresów przechowywania dokumentacji medycznej w tym badań analitycznych.

Zgodnie z § 51 ust 1-6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10.08.2001r w sprawie rodzajów dokumentacji medycznej w ZOZ, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania /Dz.U nr 88 poz 966/ wymóg przechowywania dokumentacji zobowiązuje na 20 lat. Dokumentację wewnętrzną indywidualną w przypadku zgonu pacjenta na skutek uszkodzenia ciała lub zatrucia przechowuje się przez lat 30, zdjęcia rentgenowskie przechowywane poza dokumentacją indywidualną przechowuje się przez lat 10, skierowania na badania lub zlecenia lekarskie przechowuje się przez lat 10. Ponieważ badania /analizy wyników/ stanowi najciekawszą dokumentację wewnętrzną ZOZ, muszą być przechowywane przez lat 20.

Opinia w sprawie wykorzystywania pomieszczeń gabinetu lekarskiego na czynności diagnostyki laboratoryjnej.

Sprawy warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia laboratorium diagnostycznego i mikrobiologicznego w zakładach opieki zdrowotnej reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21.09.1992r /Dz.U nr 74 poz 366/ określające w załączniku nr 1 rozdział XI i XII wymogi odnośnie powierzchni, rozkładu pomieszczeń i wyposażenia oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9.03.2000r /Dz.U nr 20 poz 254/ określające wymogi dla pomieszczeń diagnostycznych i mikrobiologicznych w praktyce indywidualnej lekarzy. Przepisy te wyłączały możliwość prowadzenia czynności laboratoryjnych w tym samym pomieszczeniu, w którym lekarz przyjmuje pacjentów.

Opinia w sprawie zlecenia czynności diagnostycznych przez laboratorium diagnostyczne innemu laboratorium.

Jeżeli laboratorium diagnostyczne nie wykonuje określonych badań specjalistycznych może poinformować pacjenta i skierować do innego laboratorium, które takie badania wykonuje - albo podpisać z tym laboratorium specjalistycznym umowę o wykonywanie określonych badań na zlecenie. W tym przypadku wyniki badań specjalistycznych jeżeli są one samoistne podpisuje diagnosta, który je wykonał na zlecenie. Jeżeli badanie specjalistyczne jest tylko elementem badania kompleksowego i pacjent otrzymuje jeden wynik to jest on podpisany przez diagnostę z laboratorium wydającego ten wynik. Dokumentacja dotycząca badania specjalistycznego wykonanego na zlecenie i podpisana przez laboratorium współpracujące ze zlecającym jest przechowywana w laboratorium zlecającym.

Opinia w sprawie czynności diagnostycznych wykonywanych przez lekarzy.

Zgodnie z art. 16 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej czynności diagnostyczne prowadzone są przez diagnostę laboratoryjnego w laboratorium bądź innym niepublicznym zakładzie opieki zdrowotnej lub jednostką organizacyjną publicznego ZOZ/art. 17 ust 1 i 2 w/w ustawy/.

Jednakże art. 6 pkt 2 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej uznaje, że czynności diagnostyczne ma prawo wykonywać osoba posiadająca prawo wykonywania zawodu lekarza i specjalizację w dziedzinie przydatnej do wykonywania czynności diagnostycznych. Lekarze ci na podstawie art. 10a ustawy o diagnostyce laboratoryjnej mogą na swój wniosek wpisać się na list diagnostów, jeżeli wykonują zawód w laboratorium. Takie uregulowanie uprawnień do wykonywania czynności diagnostycznych przez lekarzy w zasadzie dawałoby prawo do interpretacji powyższych zapisów, że lekarz specjalista, który zamierza wykonywać czynności diagnostyczne poza laboratorium może nie wpisywać się na list diagnostów ani nie rejestrować w Urzędzie Wojewody i w KRDL laboratorium działające jako NZOZ. W ustawie jednak istnieją jeszcze zapisy odnoszące się do osób mających prawo wykonywania samodzielnie czynności diagnostycznych. Art. 77 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej wskazuje, że osoby te winny w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy diagnostyce laboratoryjnej dokonać wpisu na list diagnostów. Podobnie reguluje to sprawę art. 73 ust 1 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej, który uznaje osoby spełniające wymogi art. 7 pkt 3 tej ustawy za diagnostów laboratoryjnych - co oczywiście wiąże się z obowiązkiem dokonania wpisu na list. Jeden z tych przepisów nie wyłącza lekarzy specjalistów z obowiązku rejestracji w KRDL, gdy diagnostyka laboratoryjna jest odrębnym zawodem a kwalifikacje lekarza specjalisty są jedynie podstawą do wpisu na list diagnostów.

Reasumując - lekarz specjalista chcący wykonywać czynności diagnostyczne musi uzyskać wpis na list diagnostów a czynności diagnostyczne wykonywać w laboratorium, które również podlega rejestracji w KRDL. Nie ma możliwości prowadzenia laboratorium poza ewidencją w tzw. praktyce indywidualnej, gdy czynności te z mocy ustawy o diagnostyce podlegają nadzorowi KRDL.

Art. 71 ust 1 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej wskazuje, że kto bez uprawnienia wykonuje czynności laboratoryjne w laboratorium

podlega karze grzywny nakładanej w post powaniu w sprawach o wykroczenia.

Osoby, które nie wyst piły do KRDL z wnioskiem o stwierdzenie prawa wykonywania zawodu - nie mog pod gro b w/w sankcji wykonywa zawodu diagnosty do czasu uzyskania wpisu. Lekarz specjalista w praktyce indywidualnej nie mo e prowadzi laboratorium nawet gdy pomieszczenia i urz dzenia spełniaj wymogi okre lone przepisami rozporz dzenia Ministra Zdrowia z dnia 9.03.2003r /Dz.U nr 20 poz 254/ gdy przepisy te były wydane przed wej ciem w ycie ustawy o diagnostyce laboratoryjnej reguluj cej w sposób kompleksowy sprawy wykonywania czynno ci diagnostycznych i na podstawie której Minister Zdrowia wydał odr bne rozporz dzenie dot. warunków jakie musi spełnia laboratorium diagnostyczne /rozporz dzenia z dnia 3.03.2004r - Dz.U nr 43 poz 408/.

Zasad podstawow w prawie jest, e przepisy szczególne wydane po ju wcze niej uregulowanych dziedzinach maj pierwsze stwo w stosowaniu a nawet m j moc uchylania poprzednich regulacji.

Pytania i odpowiedzi.

Odpowiada radca Prawny Gra yna Filipowska - Kejna

Czy lekarze maj cy tytuł zawodowy diagnosty musz by członkami dwóch samorz dów ?.

Osoba wykonuj ca zawód lekarza i spełniaj ca wymogi art. 7 pkt 3 ustawy o diagnostyce uzyskuje na swój wniosek wpis na list diagnostów zgodnie z art. 10a tej ustawy. Bez wpisu na list i uzyskania prawa wykonywania zawodu diagnosty nie mo na tego zawodu wykonywa ani posługiwa si takim tytułem. Zawodu diagnosty nie mo na ponadto wykonywa poza laboratorium diagnostycznym.

Lekarz posiadaj cy prawo wykonywania zawodu lekarza i spełniaj cy wymogi ustawy o diagnostyce, chc c jednocze nie wykonywa zawód diagnosty musi uzyska wpis na list diagnostów. B dzie wówczas nale ał do dwóch samorz dów. Takie rozwi zanie jest zgodne z przepisami i np. art. 12 ust 1 i ust 2 ustawy o diagnostyce wskazuje, e w przypadku utraty przez lekarza prawa wykonywania zawodu lekarza - o czym OIŁ winna zawiadomi KRDL - zostaje on skre lony równie z listy diagnostów i traci prawo wykonywania tego drugiego zawodu.

Czy czynno ci diagnostyki laboratoryjnej mog by tylko przeprowadzane w medycznym laboratorium diagnostycznym? Czy jest mo liwo przeprowadzania zgodnie z prawem bada laboratoryjnych w gabinecie lekarza rodzinnego.

Ustawa o diagnostyce w art. 16 wyra nie stanowi, e czynno ci diagnostyki laboratoryjnej przeprowadzane przez diagnost wykonywane s w laboratorium, które zgodnie z nast pnym art. 17 jest niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy o zoz. Gabinet lekarza rodzinnego nie jest laboratorium a jedynie ambulatorium w rozumieniu art. 1 pkt 27 ustawy z dnia 27.08.2004r o wiadczeniach opieki zdrowotnej /Dz.U nr 210 póź 2135/. Chc c w ramach tego ambulatorium wykonywa czynno ci diagnostyki laboratoryjnej lekarz POZ posiadaj cy specjalizacj w medycynie rodzinnej je eli uzna si j za specjalizacj przydatn w diagnostyce winien zało y laboratorium diagnostyczne działaj ce jako niepubliczny zoz i zgłosi to laboratorium niezale nie od rejestru w Urz dzie Wojewody do rejestru prowadzonego przez KRDL.

Gwarantowane wiadczenia laboratoryjne - lista uprawnionych laboratoriów i ich wybór. Wyboru dokonuje chory czy lekarz kieruj cy?

Art. 17 ust 3 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej dał Ministrowi Zdrowia delegacj do ustalenia wymogów jakim powinno odpowiada medyczne laboratorium diagnostyczne oraz jakie kwalifikacje powinni mie pracownicy laboratorium. Nie wskazano w tym rozporz dzeniu wymogu uzyskiwania przez laboratorium akredytacji lub oceny ISO. Rozporz dzenie Ministra Zdrowia z dnia 30.04.2003r w sprawie wykazu bada diagnostycznych niezbdnych przy udzielaniu wiadcze zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej /Dz.U nr 83 poz 767/ w zał czniku w pkt 1-6 wskazuje te badania, które s niezbdne a wi c gwarantowane ze rodków NFZ. Je eli lekarz POZ jest jednocze nie diagnosta laboratoryjnym i prowadzi nie

tylko ambulatorium POZ ale "równie laboratorium b d ce zgodnie z ustaw niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej - mo e sam wykonywa badania obj te wykazem. W innych przypadkach kieruje pacjenta na badania i tu mog zaistnie dwa rozwi zania. Po pierwsze lekarz POZ mo e posiada umow o współpracy z laboratorium diagnostycznym i tam kierowa swoich pacjentów lub te tylko wystawi skierowanie i pacjent sam decyduje w jakim laboratorium dokona bada . Informacje o istniej cych laboratoriach winien jednak uzyska u lekarza POZ. Przepisy ustawy o zoz i ustawy o wiadczeniach opieki zdrowotnej nie daj Ministrowi Zdrowia delegacji do ustalenia wykazu laboratoriów maj cych wył czne prawo do wiadczenia zdrowotnego pokrywanego z NFZ. Byłoby to sprzeczny z art. 134 ustawy o wiadczeniach. Jednak e ustawa ta w art. 139 ust 1 i ust 3 pkt 3) daje mo liwo NFZ okre lenia w post powaniu ofertowym lub negocjacjach dodatkowych wymaga w zakresie kwalifikacji personelu oraz wymogów technicznych uwzgl dniaj cych m.in. Polskie Normy wprowadzaj ce normy europejskie w tym europejskie normy zharmonizowane dla ka dego wiadczeniodawcy. Do chwili wydania na konkretnej podstawie prawnej rozporz dzenia Ministra Zdrowia o wprowadzeniu wykazu laboratoriów diagnostycznych uprawnionych dot. wykonywania wiadcze pokrywanych z NFZ wszelkie wykazy publikowane bez tych uwarunkowa nie mog mie znaczenia.

Radca Prawny

Gra yna Filipowska - Kejna

WAR - 1376

Szanowny Pan Jerzy Miller - Prezes NFZ

W imieniu organizacji członkowskich zrzeszonych w Ogólnopolskim Porozumieniu Zwi zków Zawodowych zwracam si do Pana Prezesa z apelem o podj cie działań dot. zagwarantowania pacjentom rzeczywistego dost pu do bada z zakresu medycznej diagnostyki laboratoryjnej.

Nie ulega w tliwi ci jak wa n rol odgrywa diagnostyka medyczna na ka dym etapie leczenia wszystkich schorze , umoliwiaj c wczesne rozpoznawanie chorób i ich leczenie. Zwłaszcza, w dobie intensywnego rozwoju współczesnej medycyny - profilaktyka zdrowotna powinna by priorytetem leczenia. Jednak w ostatnim okresie z niepokojem obserwujemy coraz cz ciej stosowan przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej praktyk obci ania pacjentów kosztami bada diagnostycznych, a w rzeczywisto ci ograniczeniem pacjentom dost pu do niezbdnego pakietu bada diagnostycznych. W aspekcie wzrostu liczby obywateli yj cych w n dzy i na skraju ubóstwa biologicznego si gaj cej obecnie poziomu prawie 4,5 mln - wi kszo ci społecze stwa nie sta na prywatne badania diagnostyczne dodatkowo płacone z własnej kieszeni. Z naszych obserwacji wynika, i wi kszo lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, z racji szczupło ci rodków finansowych, cz sto ogranicza diagnostyk opieraj c si jedynie na prostych badaniach, nie zawsze potwierdzanych przez wykwalifikowane placówki diagnostyczne, posiadaj ce wysokiej klasy sprz t i wykwalifikowany personel.

Ogólnopolskie Porozumienie Zwi zków Zawodowych w pełni popiera inicjatywy Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych zmierzaj ce do zagwarantowania rodków na badania diagnostyczne w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia i okre lenia obowi zkowego procentowego poziomu rodków w ramach stawki kapitałowej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, przeznaczanej na badania diagnostyczne.

Powy szy postulat znajduje tak e uzasadnienie w zapisach ustawy z dnia 27 wrze nia 2004r, o wiadczeniach opi ta zdrowotnej finansowanych ze rodków publicznych, w szczególno ci z art.15 ust.2 pkt.1 stanowi cego i "(...) wiadczeniobiorcy zapewnia si i finansuje ze rodków publicznych na zasadach i w zakresie okre lonych w ustawie badanie diagnostyczne w tym medyczn diagnostyk laboratoryjn ." a tak e z art. 55 ust 2 pkt. 2 "(...) wiadczeniodawca udzielaj cy wiadcze z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej zapewnia wiadczeniobiorcom, w kosztach własnej działalno ci, zgodnie z zakresem (...) w szczególno ci dost p do bada diagnostycznych".

Mam nadziej i decyzja Pana Prezesa b dzie uwzgl dniała dobro pacjenta i apel rodowiska w przedło onej sprawie.

Z powa aniem
Ryszard ŁEPIK